

Bonne Blad

WALDOR

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 35.

30te august 1896.

22de aarg.

Børneblad.

ubkommer hver lørdag og kostet 50 cents for aaret, betalt i forstud. I pakker til en adresse paa over 5 ekspr. leveres det for 40 cents, og over 25 ekspr. for 35 cents. Eller Norge kostet 60 cents.

Enige og bestillinger, samt alt, hvad der angaar expeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. C. Wulffsberg, Decorah, Iowa.

Undervisningsplan for lørdagskolen.

Tredje aargang.

34. lese.

Den femte part.

Alterens sakramente. II.

ABE-klassen: Det gives for eder, og det udgives for eder til syndernes forladelse.

Katolismus-klassen: Katolismens svar paa spørgsmaalet: Hvad gavner det saaledes at have ødet og drukket?

Forklærings-klassen: Samme som ovenfor og Joh. 6, 54, 55 (Sp. 576).

Vink.

Alterens sakramentes nytte.

— Her giver den Herre Jesus os ikke sit billede eller sine klæder, ikke sølv og guld, ikke krone og septer, men sig selv med hele sin forfæste, hele sin himmel og sin fuldkomne salighed. Her forenes, blandes, sammentrykkes min sjæl med hans sjæl, mit legeme med hans legeme, mit blod med hans blod, mit hjerte, med hans hjerte, min svaghed, elendighed, træng og ufuldkommenhed med hans guddommelighed, hellighed og hellighed.

— Da Karl V. sidste gang lige før sin død modtog den hellige nadver udbrød han jublende: Du er i mig og jeg er i dig.

— Ireneaus siger: „Det er umuligt, at vore legemer kan blive i graven, da de er nærede med Herrens legeme og blod. Ignatius siger i en tale til en del venner, der netop havde nydt nadveren, og som skaltes fastes for de vilde dyr i Rom: „Frygt ikke! Jesu legeme og blod er en medicin der virker ubødelighed; det er modgjist mod døden og gjør, at vi evig lever med Kristus.“

— Cyprian trøstede ligeledes martyrne, naar de skalde gaa til sit pinested, med den hellige nadvers brug og sagde, da de havde nydt det: „Nu har I trøst nok. Gaa nu hen i Guds nabn! Denne spise vil i den grad styrke eder, at I vil lig ja med glæde vil kunne udholde enhver martyrer og pine.“

— Derfor meddeles ogsaa sakramentet til døende, forat de ikke skal trættes paa den sidste vandring, men ligesom Elias ved den mad, en gelen bragte ham, sit kraft til at gaa 40 dage og nætter glennem ørkenen til Guds bjerg, Horeb — saa modtager de kraft og trøst til at vandre fra jammerdalen over dødens ørken ind til saligheden hos Gud.

— En sjælmandsprest fortæller: En ung mand har nu ligget her paa hospitalet i fire maaneders og venter hver dag og stund paa opløsningens time. Da han kom ind, var han mørk og taur; men jeg saa dog, at Herrens ord ikke var uden virkning paa ham, og at Guds aand arbeidede paa hans hjerte. Jeg besøgte ham omrent anden hver dag, og med glæde erfarede jeg, at det gik godt fremad med sjælens helbredelse, mens legelets sundhed sit dødsstødet. Hans sygdom gik over til lungetøring. Saal begjæredie han sakramentet, og jeg opfyldte hans ønske med fryd. — Noget sent om aftenen mens de fleste patienter i sengen til høste og venstresov, blev livets ord forkyndt, og den naadehungrende sjæl møttet med Jesu legeme og blod. Det var i sandhed en højtidelig stund, og jeg har neppe nogensinde før haft en saadan følelse af Jesu naadige nærværelse og den Guds frelestraft, som sjælens syndere i dette hellige sakramente. Da jeg dagen efter aften kom til den syge, fandt jeg ham ogsaa betydelig forandret; den tause, indsluttede unge mand havde faaet baade tungens og hjertets baand løsneude som aldrig før, og uden opfordring talte han nu om sin forhenværende tilstand og prisede Gud for hans naade.

— En kristen negerkvinde sagde: „Jeg kender ingen styrke lykke paa jorden end at faa nibe Herrens nadver; thi saa ofte jeg har modtaget det hellige sakramente, merker jeg en ny kraft i mig. Mine medslaver er af samme sind som jeg, og naar vi om aftenen efter endt arbeide kommer sammen, taler vi gjerne om Kristus og om den hellige nadvers velstignelse.“

— Hvis en longes tjener, der paa grund af en forbrydelse var falden i longens unaade, etter blev kaldt frem til longen, og longen selv indbrød ham til maaltidet hos sig og satte frem for ham de allerbedste og kostbareste retter, maatte da ikke den tjener nødvendigvis slutte, at longen havde glemt hans forbrydelse og etter taget ham til naade igjen? Nu er det netop det, Gud gjør med syndere i nadveren. Der indbyder han dem, som havde forbrudt sig mod ham, og som var falden i hans unaade, til maaltid hos sig og sætter frem verdens kostbareste ret — Jesu legeme og blod — forat synderen skal være vis paa, at Gud har taget ham til naade igjen. — Nadveren er pant og forsikring paa syndernes forladelse.

Lessons for the Sunday School.

THIRD YEAR.

34. Lesson.

THE SACRAMENT OF THE ALTER. II.

A.B.C. Class: "Given and shed for you, for the remission of sins."

Catechism Class: Same as above, and Luther's answer to the question: What benefits are arrived from such eating and drinking?

Explanation Class: Same as above, and John 6, 54. 55 (Qu. 576).

SUGGESTIONS.

— A missionary relates the following concerning himself: In my twelfth year the distribution of the Lord's supper made a deep impression on me. Every time I heard the pastor say, "This is the true body of Jesus Christ," and "This is the true blood of Jesus Christ," a solemn shudder passed through my body. I paid particular attention to the communicants, and noticed the solemnity which possessed them during and after partaking of the sacrament, which to me was a proof of the fact, that God in this sacrament unites himself with the believers. It seemed incomprehensible to me that any communicant could immediately after this sacred feast enter upon the ways of sin. Eager as I was myself to partake of the holy supper, I was, nevertheless, always dreading the thought, that the young after confirmation must walk the path of life alone and among strangers, and there so easily fall from their faith and covenant. When I for the first time partook of the Lord's supper, I was seized with such a feeling of solemnity, that my limbs became entirely cold. And from that day on I tried earnestly to lead a new life in accordance with my confession and promise.

— When Taylor, missionary in New Zealand, in 1874 was about to return to England, he gathered all the natives, who through his labors had become Christians, in order to take leave of them. The farewell festival was held at the church, and concluded with the Lord's supper, in which all partook. When the first division had kneeled before the alter to receive the sacrament, one of the men suddenly arose, left the alter, and returned to his seat. After a while he returned to the alter, kneeled at the same place, and received the sacrament with the others. After service the missionary asked the man for the cause of his strange behavior, and received the following reply: "When I stepped before the alter, I did not know beside whom I might chance to kneel. Suddenly I noticed that I was kneeling at the side of the man, who a few years before had killed my father and drank his blood, and on

whom I had vowed to take revenge. You can imagine how I felt. I could not stand it, and, therefore, returned to my seat. But when I had sat down, I looked aloft to the holy of holies and the great supper alone, and I was reminded of the words: 'By this shall all men know that ye are my disciples, if ye have love one to another.' This overpowered me, and suddenly this vision appeared before me: a cross and a man nailed to it, and I heard him say, 'Father, forgive them, for they know not what they do.' Then I could return to the alter."

— George Buchholzer, provost at Berlin, immediately before his death, after having partaken of the Lord's supper, uttered these comforting words: "Why should I fear death? I have Him in my heart, who has conquered death. Lord Jesus, I am weary of this life, sure of death, and desirous of the eternal life—receive my soul."

— When Dr. Meisner, shortly before his departure from this world, had received the holy sacrament, he lifted up his eyes toward heaven, speaking thus: "O Lord, Jesus Christ, thou hast fed me with thy body and blood, therefore I believe that thou wilt give me all things. I wrap myself entirely in thee, cling (herewith he clasped his arms fervently) to thee, and I will not let thee go. O Lord, Jesus, thou hast fed this body of mine, therefore it cannot remain in the earth, but must some time arise and come forth. You unfortunate people, who stand around me, you are in the vale of tears, I am going to the mansion of joy in heaven. You, perhaps, think that I am unfortunate, but you know not what a blessing this is. Around you is only darkness, in heaven, where I am going, is light and glory above."

Den gamle raringen.

(Fortsættelse.)

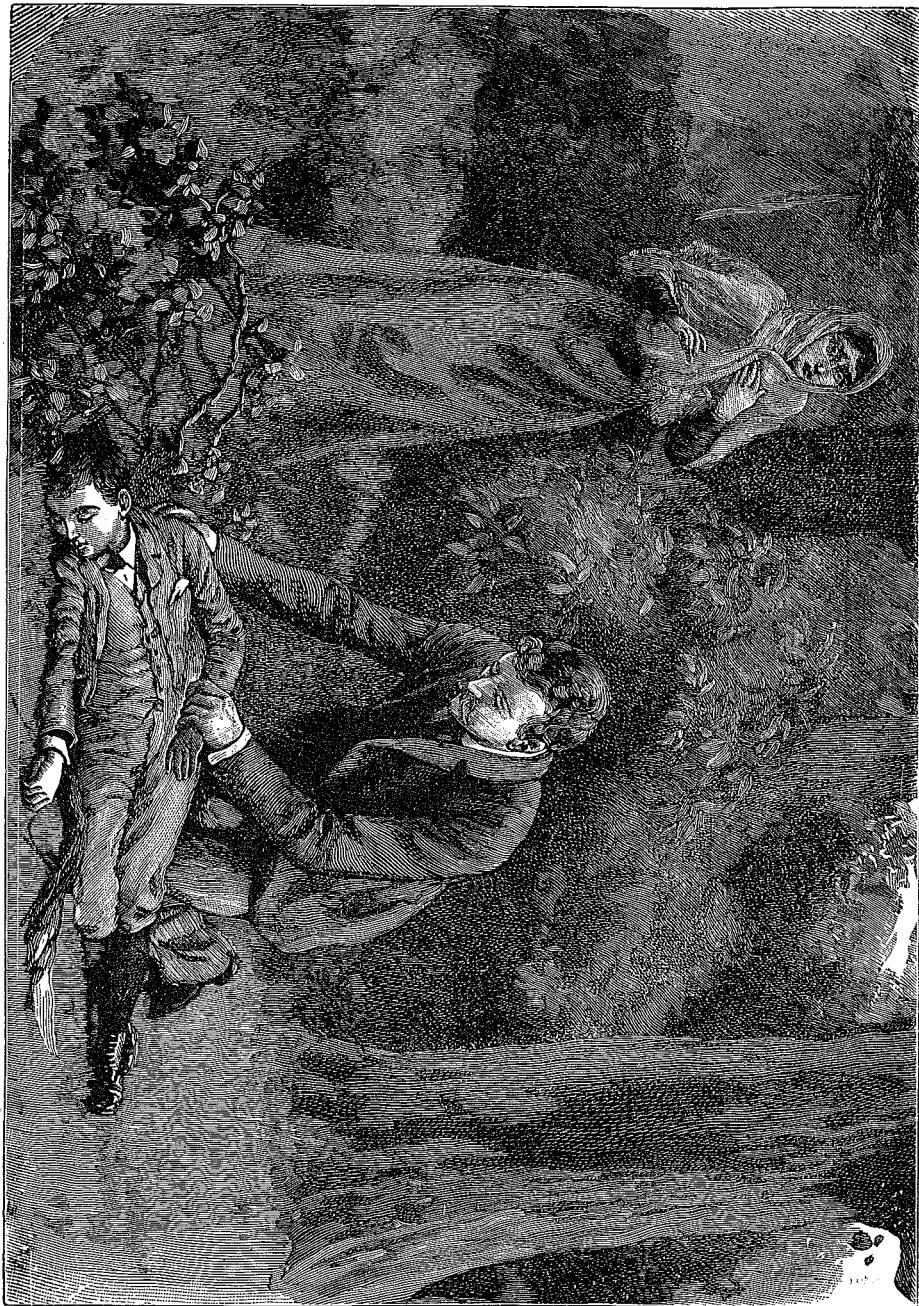

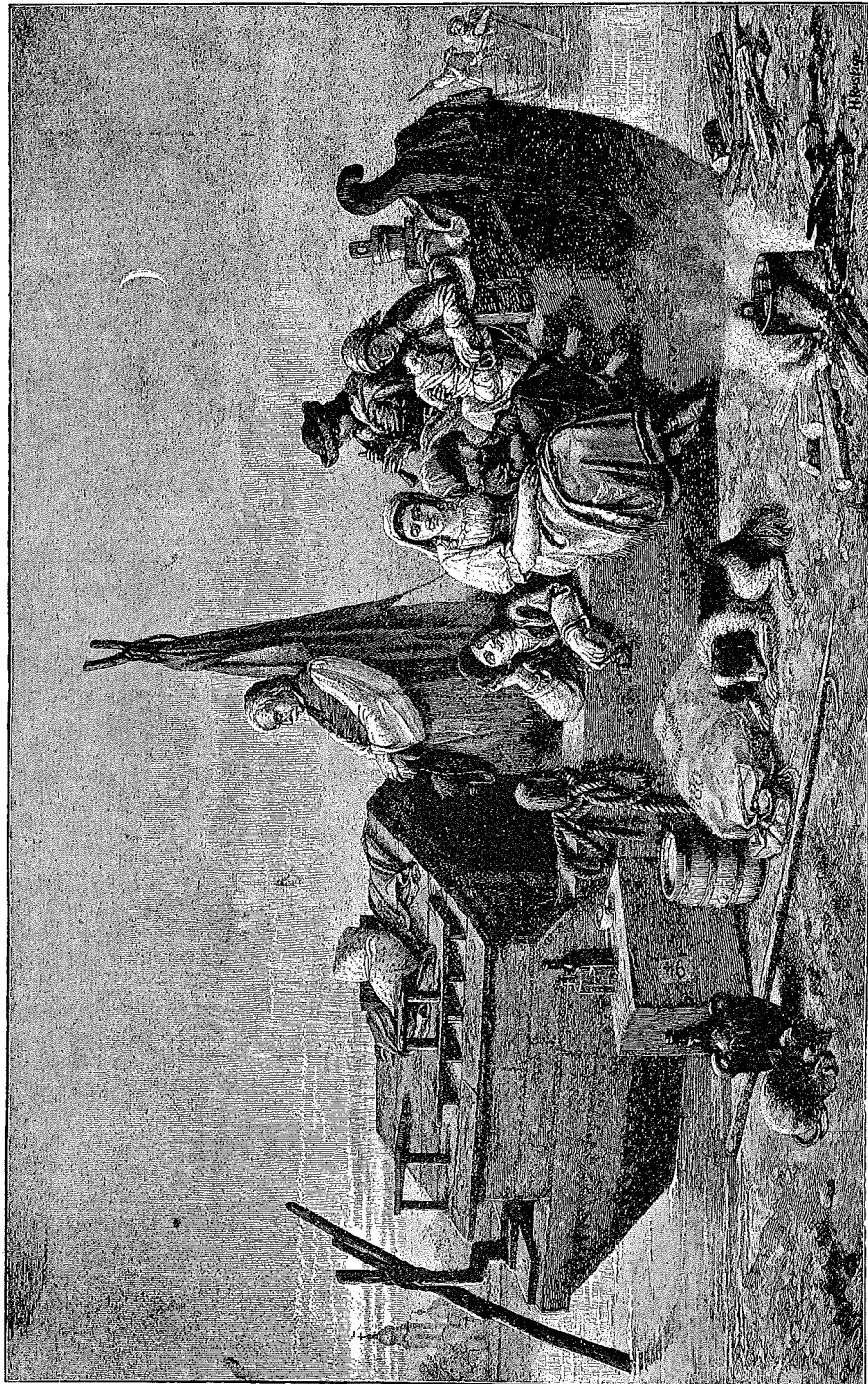
En den lille sorg vil bringe Dem
desto større glæde. Jeg har
faaet lov til at komme hver
dag og kan hilse ham fra Dem.
Min mor, som jeg traf paa
gaden, har lovet at være hos ham i denne
tid, forat han ikke skal føle sig altfor alene.
Fat derfor mod! Jeg lover Dem, at alt-
ammen etter skal blive godt igjen. — De
kan stole paa, hvad jeg figer.

Ella svarte ham blot med et svagt smil
og faa hønsfaldende op paa ham; men han
tunde ikke give efter for hennes tause bøn,
og for ikke at fristes til at røbe sin hemme-
lighed, sagde han et hjerteligt farvel og over-
lod hende til sine betragtninger.

Bedrøvet støttede hun hovedet mod haan-

Ein großer Brust.

Fra de ungarske brev.

den; den uhyggelige ubished om faderens skjæbne hvilede tungt paa hende, og hun bovede ikke at tro fuldt og fast, at altsammen kunde faa en god ende.

To uger er en lang tid for et utsaalmodigt hjerte. Hvor langsomt gik ikke tiden for Ella, mens hun var stillet fra gamle Karlét! Hver dag syntes hende utsaalelig lang, og med spænding og engstelse ventede hun stadtig paa at faa vide af sin unge ven, at alt stod faa vel til, som det var muligt. Men ligeoverfor alle hendes spørgsmaal forsvagrigt var Johan aldeles taus. Den tredje dag efter den gamles forbinden falst det dog meget vanskelligt for den unge mand at bevare sin hemmelighed. Glædesstraalende traadte han ind til Ella, og den unge pige betragtede ham med maalløs forbauselse, mens han syngende, phystrende og leende gik frem og tilbage paa gulvet og numlede en del usammenhængende ord: "Den brave mand! — Hvilk en lykke! — Hvorledes er han ikke med engang forandret!" —

Den næste morgen ligesom de følgende dage var Johan øter roligere; men man kunde dog altid se en inderlig tilfredshed i hans øyne, og hans mor faa ogsaa faa hjertelig fornysset ud.

Madam Leboa havde forresten i disse dage meget at ordne, da hun og hendes son snart skulle flytte hen til den smukke lille lejlighed ved siden af snedkerverkstedet. Det var med et stille suk, at Ella tænkte paa, at hun havde kunnet flytte som nysift kone ind i den smukke bolig! Denne bestod af to penne værelser; det mindste gjorde madam Leboa istand til sig selv, mens det største og peneste, hvori der stod en del af den forrige eiers møbler, var bestemt for hendes son; Johan havde kjøbt dem af sin mester; men Ella forundrede sig over, at den unge mand beholdt dem for sig selv istedenfor at lade moderen faa dem i sit værelse.

* Endelig var de fjorten dage forbi. Johan var nu færdig med at ordne alt i sin nye bolig. Med tilfredshed betragtede han altsammen og gned sig fornysset i hænderne og sagde:

"Jeg tror, at en lange næsten ikke kunde faa det penere. Men nu maa vi flynde os hjem", sagde han til Ella og moderen, der havde hjulpet ham med at ordne. — "Jeg har der noget rigtig interessant at fortælle eder."

Ella saa forundret paa den unge mand. Hvad kan han have at fortælle andet, end at far Karlét vil komme hjem? Men før hun vil komme med noget spørgsmaal, sagde Johans hurtig:

"Spørg ikke, — jeg vil ikke sige et ord, før vi kommer hjem. Vad os derfor flynde os!"

Snart var de hjemme, og Ella satte sig spændt ned og ventede utsaalmodig paa, at hendes unge ven skulde fortælle alt. Men Johan flyndte sig slet ikke, men aabnede vinduet og faa nedover gaden.

"Nu forgaar jeg aldeles af utsaalmodighed", sagde Ella.

Vent bare et øieblit, frøken Ella — Kanske det forresten er ligefaa godt, at jeg begynder?"

Smilende luftede han vinduet, tog en stol og satte sige ligeoverfor den unge pige.

"Jeg har fortalt, at jeg var faa heldig at finde gamle far Karlét", sagde han. "Tænk han var nær druknet!"

"Druknet!" udbrød Ella forsrækket.

"Ja, De behøver ikke at være rød; han blev reddet; i sidste øieblit kom nogen og fremmede ham. Den fremmede, som kom ham tilhjælp, var en venlig herre, som sat ham til at fortælle sin historie, og da han havde hørt den, sat han en god tanke. Han talte endnu et kvarters tid med den gamle, men sat derpaa sat i en vogn og kjørte ham med sig hjem. Jeg mødte dem, da de kjørte hen igennem en gade, og de fortalte mig alt. Hvis jeg ikke havde truffet dem underveis, havde den fremmede herre besluttet sig til at komme indom til dig; men nu slap han for det; nu er det fjorten dage, siden Karlét kom til ham, og da han nu ikke har mere der at gjøre — —"

"Hvad saa?" spurgte Ella spændt.

"Nu, da han ikke har mere der at gjøre", gjentog Johan og løftede et staalent blit hen mod døren — "saal vil han heller ikke være der længere, men — —"

Johan sat ikke sagt mere; thi Ella hørte udenfor en svag høsten, som hun kjendte altfor godt; hun skyttede hen til døren, aabnede denne og laa i næste øieblit i sin hjære pleiefars arme.

"Min hjære Ella! Mit hjertens hjære barn!" sagde han beveget, idet han klappede hendes kinder. "O, hvor lykkelig jeg er! Hvor herligt det er at kunne se!"

"Se! Kan du se? Er det sandt? Er det virkelig muligt?" udbrød den unge pige sjæl-

vende og vendte sig spørgende mod den gamle herre, som ledsgagede far Karlét.

„Jo, det er sandt, min kjære frøken. De res far kan se igjen“, svarte den fremmede. „Jeg har selv opereret ham.“

„Men hvorledes er det muligt?“

„Jeg vedde det“, svarte legen, „og Gud lod det lykkes. Hr. Lebova har formodentlig fortalt, hvorledes jeg var saa heldig at kunne redde den gamle i en stor fare. Han fortalte mig da, at han i længere tid havde været blind, og jeg tog ham derfor med mig hjem for at undersøge hans øjne. Det vidste jeg, at han havde „den graa ster“, og da jeg har opereret saa mange for den, besluttede jeg ogsaa at forsøge paa at støaffe Deres far hans syn tilbage. Dog var det paa forhaand tvilsomt, om operationen vilde lykkes; jeg vilde derfor ikke for tidlig vække forhaabninger hos Dem, som kunde bringe Dem en bitter skuffelse; det var ogsaa mere beroligende for den gamle, naar De intet vidste om den hele plan, og derfor holdt vi den hemmelig. Jeg bragte den gamle hen paa et sygehús; operationen lykkedes over al forventning godt, og nu bringer jeg ham helbredet tilbage til Dem — Nei“, sagde han, „jeg vil ingen tak have. Jeg har faaet mere end løn nok ved at se den glæde, som jeg har bragt eder. Jeg har blot en bøn til Dem!“

„Sig det bare, kjære doktor!“

„Nu ja, hvem ved, om ikke denne første bøn ogsaa har en anden til følge. Jeg indbyder eder alle idag til at være mine gjester til middag. Kom nu endelig alle nødigstig paa klokketuet! Og nu vil jeg lade eder være alene; thi J har vel meget at snakke om. Farvel!“

28. kapitel.

Naar enden er god, er alting godt.

Hvor meget havde ikke Karlét og Ella at fortælle hverandre. Gang paa gang stil-drede pige, i hvilken angst hun havde været, da den gamle var blevet borte. Hvor stor havde ikke hendes glæde været, da Johan bragte sikkert hestet om ham; men hvor lang havde ikke tiden været, mens de var fra hinanden. Hendes selvbebreidelser i anledning af hans flugt besvarede den gamle smilende med at love aldrig mere at gjøre noget saadant; men nu vilde det jo heller ikke have

være nogen fare forbundet dermed, da han ikke længere var den stakkars blinde, som maatte ledes omkring. Men Ella havde ikke lang tid til at tænke videre over sagen; faderen vilde nemlig, at hun skulle skynde sig og tage paa sin bedste kjole, forat de kunde komme i rette tid til den venlige doktor. Det var første gang i sit liv, at Karlét var buden i middagsfeststab.

Endelig var det paatide at gaa afsted, og Johan bankede sagte paa far Karléts dør.

„Nu kommer vi, min søn“, svarte Karlét og saa hen til Ella, som rødmede ved hans ord.

Vorsigtig første Ella den gamle nedover trapperne, og medens han selv ikke funde glæde sig nok over at have faaet sit syn igjen, glemte Ella stadtig, at han ikke længere var den hjælpeløse gamle, og vilde hjælpe ham for hvert stridt ligesom før.

Det er sikkert unødvendig at fortælle, at den lille fest var overmaade vellykket. Den gamle doktor var af enkelte anset for at være noget stolt; men en elskværdigere vert end idag kunde han umulig være. Han sågte paa enhver mulig maade at gjøre det hyggeligt for sine gjester, og disse var snart blevne saa fortrolige med ham, som om de skulle have kendt hau i aarevis.

Far Karléts staal blev naturligvis drukket.

„Gamle Karléts staal!“ sagde doktoren, idet han hævede sit glas. „Gid han i mange aar maa saa lov til at bemytte sit efter gjenbundne syn!“

„Deres staal, hr. doktor“, svarte Karlét og hævede sit glas. „Jeg vil ønske, at Gud maa lønne Dem for Deres godhed. Jeg er en fattig mand, jeg kan det ikke; men saa længe jeg lever, skal jeg være Dem taknemmelig og velsigne Deres hjælpsomme haand.“

„Godt, godt! Lad os ikke snakke mere derom, min gamle ven. Hvortil har man læger, hvis de ikke skal hjælpe de syge? — Men nu maa saa rette nogle ord til frøken Ella. De har løvet ikke at sige nei til, hvad jeg beder om, og saa vil jeg i al venlighed bede Dem flytte ind i en ny bolig, som jeg ved om et steds; jeg har opdaget en ledig stue tæt ved, som passer udmerket til far Karléts møbler. Den gamle behøver jo nu ikke længere saa stadtig pleie og tilsyn, og jeg synes, kjære frøken, at De nu ikke længere har nogen grund til ikke at gifte Dem med vor unge ven, Johan.“

(Sluttet.)

En gren brast.

(Med billede.)

Honkel Herman og tante Inga havde ikke selv børn, men desto glædere var de i sine brøder og søsterbørn, som alle sammen ogsaa var af den mening, at der ikke i hele verden fandtes snildere mennesker end onkel og tante.

Det var ikke første gang Jakob en deilig augustdag var med onkel paa fjæretur, men deilige veir havde de sjeldent haft, og det var en lang tur, han skulle være med paa; de skulle ikke komme hjem før om aftenen. O, hvor han frydede sig, og hvor hærligt det var at føøre saa langt udover landet, gjennem støve og langs smaaelv, opad bakke og nedad bakke! Da de om aftenen færte ind til onkels gaard igjen, syntes Jakob, han havde haft en saa usigelig deilig dag, og han var ikke det mindste træt.

Onkel boede straks udenfor den lille by, hvor Jakob havde sit hjem.

„Tor du gaa alene hjem nu da?“ spurgte onkel. Det var allerede begyndt at blive mørkt.

Jo, Jakob turde gaa alene hjem. Men enden paa det hele blev dog at baade onkel og tante fulgte med, da tante havde noget, hun gjerne vilde tale med Jakobs mor om.

De tog en snarvei gjennem stoven ind til byen; Jakob var i udmerket lune efter den morsomme dag og fandt paa at springe foran og gjemme sig i den halvmørke stov — snart hørte de ham gale som en hane lige foran sig og snart miaue som en kat borte i en busk. Tilslut fandt han paa at flyve op i et træ for at overraske onkelen eller tanten paa en ny maade. Da disse nærmrede sig det træ, hvori han havde gjemt sig, hørte de ugletuden. „U—u—u“ lød der saa livagtig, saa de ikke vidste, hvad de skulle tro, enten det var en virkelig ugle, eller det var Jakob, som efter var ude med sine streger.

Men da de var komne nærmere træet, stanede pludselig uglens tuden, det begyndte at knage og brage deroppe i grenene, og i næste øieblit faldt et tungt legeme til jorden.

Dit var Jakob, som var kommen ud paa en raadden øren, og som vor stortet ned.

Nu laa han der besvimet og med brusken arm!

O, at den lykkelige dag skulle ende saa sorgelig! Onkel og tante blev saa rent bedrøvede. Onkel Herman tog forsiktig gutten i sine arme og bar ham tilbage til huset, og saa blev der sendt bud baade efter doktor og efter Jakobs forældre. Den stakkels gut havde voldsomme smærter; men det var rent merkelig at se, hvor haard han var; han hed løberne sammen og kom ikke med mange smertesudbrud. Heldigvis var det venstre arm, som var brudet, saa han ikke blev stort hindret i sit arbeide paa stolen, da denne begyndte. Men han maatte længe gaa med armen i bind og være meget forsiktig. Armen blev forresten lige god igjen, ikke det mindste stav engang, og straks efter jul vandt Jakob første præmie i et stort stirend.

Ira Østerrige og Ungarn.

(Med billede.)

Hen østerrigste befolkning har vanskelig for at smelte sammen til ét folk; det store land er uheldig stillet derved, at dets indbyggere bestaar af flere folkestammer, hvis sprog og oprindelse er saa forskellig, at de har vanskelig for helt ud at blive til en enhed. Tildels forstaar de ikke engang hinandens sprog.

Der har vi tykere og italiener, polakker og rumæner, böhmer og magyarer og flere andre, blandt andet en masse jøder og et større antal zigeunere end i noget andet land.

Tyferne udgjør knapt fjerdeparten af befolkningen, men er dog hovedfolket; de har mest rigdom og indflydelse, og deres sprog er regjeringssproget.

Den mest interessante folkestamme er dog magyarerne (udtales: madsjarerne), der har sit hjem paa Ungarns flelter. De er i slegt med finner og tyrker og er hovedfolket i Ungarn. De har gjort sig navnkundige som et tappert og frihedselskende folk og har et smukt, velklingende sprog.